

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології та соціології
Кафедра загальної і соціальної психології та соціології
Кафедра педагогічної та вікової психології

СИЛАБУС
корекційно-реабілітаційної практики
підготовки Бакалавра
спеціальності – 053 Психологія
освітньо-професійної програми – Психологія

Силабус навчальної дисципліни
для денної та заочної форм навчання

Луцьк – 2020

Силабус корекційно-реабілітаційної практики підготовки бакалавра галузі знань 05 – соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 – психологія, за освітньо-професійною програмою - психологія

Розробники:

Мудрик А.Б., доцент кафедри загальної та соціальної психології і соціології, кандидат психологічних наук

Гошовська Д.Т., доцент кафедри педагогічної та вікової психології, кандидат психологічних наук

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри загальної та соціальної психології і соціології

Протокол №2 від 15 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри: проф. Лазорко О.В.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології

Протокол №1 від 27 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри: проф. Гошовський Я.О.

© Мудрик А.Б., Гошовська Д.Т., 2020 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни за навчальним планом 2019р
Денна форма навчання	05 – соціальні та поведінкові науки 053 – психологія Психологія Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>90/ 3</u>		Рік навчання <u>4</u>
		Семестр <u>8-ий</u> Самостійна робота <u>84</u> год.
ІНДЗ: немає		Консультації <u>6</u> год. Форма контролю: залік
Мова навчання українська		

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання на базі: атестата про повну загальну середню освіту; диплома молодшого спеціаліста; диплома молодшого бакалавра.	05 – соціальні та поведінкові науки 053 – психологія Психологія Бакалавр	Нормативна
		Рік навчання <u>4</u>
Семестр <u>8-ий</u> Самостійна робота <u>78</u> год.		
Кількість годин/кредитів <u>90/ 3</u>		Консультації <u>12</u> год.
ІНДЗ: немає		

		Форма контролю: залік
Мова навчання українська		
Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання на базі диплома молодшого спеціаліста, молодшого бакалавра	05 – соціальні та поведінкові науки 053 – психологія Психологія Бакалавр	Нормативна
		Рік навчання <u>3</u>
Кількість годин/кредитів <u>90/ 3</u>		Семестр <u>6-ий</u>
		Самостійна робота <u>78</u> год.
ІНДЗ: немає		Консультації <u>12</u> год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

Гошовська Дарія Тарасівна

Кандидат психологічних наук

Доцент

Доцент кафедри педагогічної та вікової психології

Контактна інформація: +380509171792, Noschovskadarija@eenu.edu.enu,

Daria66@ukr.net <https://wiki.eenu.edu.ua/wiki/>,

<https://scholar.google.com.ua/>

Консультації відбуваються за графіком чергувань викладача, кожен вівторок з 14.00 до 16.00 ауд.201. Якщо студенти потребують додаткової консультації, то час узгоджується з викладачем заздалегідь.

Мудрик Алла Богданівна

кандидат психологічних наук

Доцент

Доцент кафедри загальної і соціальної психології та соціології

Контактна інформація: мобільний телефон +380955183570; електронна адреса Mudruk.Alla@eenu.edu.ua

Консультації відбуваються за графіком чергувань викладача, кожену середу з 14.00 до 16.00 ауд.111. Якщо студенти потребують додаткової консультації, то час узгоджується з викладачем заздалегідь.

III. Опис дисципліни

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою корекційно-реабілітаційної практики є: поглиблення теоретичних знань, які студенти отримали протягом навчання в університеті; формування у студентів вмінь та навичок розробки та впровадження психокорекційної роботи, оволодіння методами та формами її проведення.; ознайомлення студентів з основними формами та напрямками роботи психолога; спостереження та участь за проведенням консультативної, психокорекційної та просвітницької роботи психолога.

Основними завданнями є:

- опрацювання наукової та методичної психологічної літератури з питань теорії і практики корекційно-реабілітаційної діяльності;
- ознайомлення студентів з базовою установою, визначеною для проходження практики;
- ознайомлення студентів з основними формами корекційної роботи психолога;
- вивчення робочого графіка психолога;
- складання студентами орієнтовного плану роботи та його узгодження з керівником практики і психологом установи;
- спостереження за проведенням консультативної роботи психологом;
- спостереження за веденням консультацій психологом;
- допомога в оформленні протоколу консультативної бесіди;
- спостереження за поведінкою психолога та клієнта під час проведення консультації;
- заповнення щоденника спостережень після консультації;
- спостереження за проведенням психокорекційної роботи психолога, складання плану корекційної роботи;
- проведення індивідуальних та групових консультацій під керівництвом психолога;
- участь у роботі тренінгової групи (можливість розігрування певної ролі за завданням психолога);

Згідно з вимогами студенти повинні:

знати:

- Основні методи психологічної корекції (індивідуальних, сімейної, групової) в особах, які потребують корекції та психологічного консультування з урахуванням нозологічної і вікової специфіки;
- Методи індивідуального, групового та сімейного консультування з урахуванням вікової специфіки при вирішенні задач психопрофілактики;
- Засоби відновлюючого навчання;
- Основні підходи до організації психотерапевтичного середовища та проведення особистісно - та професійно зорієнтованих тренінгів.
- Головні методичні прийоми та принципи психологічної допомоги особам з різноманітними психологічними проблемами.

уміти:

- формувати цілісне уявлення про систему корекційно-реабілітаційної роботи закладу, засвоєння основних принципів діяльності психолога у закладах корекційно-реабілітаційного спрямування;
  - володіти практичним досвідом корекційно-реабілітаційної роботи з конкретною категорією об'єктів професійної діяльності (діти різних вікових категорій, батьки, педагоги).
  - володіти навиками усвідомлення та аналізу потреб дитини-інваліда та його батьків, дитини з відхиленнями у поведінці;
  - визначати основи організації роботи психолога під час взаємодії з іншими спеціалістами (лікарі, психологи, вчителі, працівники органів внутрішніх справ) для налагодження соціальної взаємодії дитини зі суспільством;
- проекувати, конструювати, організовувати й аналізувати свою діяльність;
- планувати заняття відповідно до навчального плану закладу і на основі його стратегії;
  - забезпечувати міждисциплінарні зв'язки курсу з іншими дисциплінами;
  - розробляти й проводити різні за формою заняття найбільш ефективні при роботі з конкретною категорією досліджуваних;
  - ясно, логічно викладати зміст матеріалу, опираючись на знання і досвід;
  - відбирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання.

2. Результати навчання (Компетентності)

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

- ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК9 Здатність працювати в команді.
- СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
- СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.
- СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.
- СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
- СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту.
- СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.
- СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. Структура навчальної дисципліни

Етапи практики

Термін	Зміст роботи	Зміст консультації методиста
I тиждень	Проведення ППД з використанням методів дослідження, вивчення історії хвороби та анамнезу, проведення клін. інтерв'ю. Робота супервізором: при проведенні консультативної роботи або групової психокорекції чи реабілітації. Форма звіту: Запис консультативної сесії або сеансу групової роботи та їх аналіз.	Визначення схеми аналізу, допомога у формулюванні психологічної проблеми та психологічної гіпотези.
II тиждень	Розробка програми психокорекційної роботи у поширеному випадку	Визначення мети психокорекційної роботи, пошук оптимальних

	<p>Форма звіту: Програма психокорекційної та реабілітаційної роботи</p>	<p>шляхів (методів, форм) її досягнення.</p>
<p>III тиждень</p>	<p>Робота під наглядом: впровадження програми психокорекційної та реабілітаційної роботи Форма звіту: Власний аналіз проведеної роботи (письмовий звіт) та характеристика методиста-керівника. Аналіз проведеної психокорекційної роботи. Проведення повторного ППД, оцінка ефективності психокорекційного впливу. Написання звіту.</p>	<p>Спостереження за роботою з психокорекції та реабілітації, її аналіз (2 сеанси)</p>

4. Види (форми) індивідуальних завдань

1. Програма вивчення особистості досліджуваного, структури порушень і механізмів їх компенсації, соціальних позицій та рольової поведінки в різних групах, отримання даних для функціонального діагнозу і динамічна корекція їх з урахуванням задач і результатів реабілітації. Вивчення індивідуальних особливостей та психічного розвитку дитини.
2. Соціально-психологічне дослідження спілкування, взаємин в сім'ях і в групах та їх динаміки в процесі корекційно - реабілітаційної роботи.
3. Дослідження терапевтичного середовища та розробка психологічних рекомендацій щодо його оптимізації.
4. Психологічні ігри – руханки на розвиток емоційно – вольової сфери
5. Заняття на покращення адаптації (наприклад - «Вчимося працювати дружно»)
6. Тренінгове заняття (наприклад - «Дозволь собі бути щасливим» тренінг спілкування; тренінг ефективної соціальної взаємодії; тренінг підвищення впевненості в собі; тренінг зниження тривожності та подолання страхів; тренінг розвитку навичок емоційної саморегуляції; тренінг креативності; тренінг асертивності; тренінг самоствердження; тренінг особистісного росту), Тренінгове заняття на профілактику суїцидальної поведінки, девіантної, злочинної (наприклад - «Життя найвища цінність»)

IV. Політика оцінювання результатів практики

Вимоги:

- обов'язкове відвідування бази практики;
- активність студента під час виконання завдань, передбачених програмою практики;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- своєчасне оформлення та подання звіту на кафедру.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача, вчителя, практичного психолога при необхідності виконання певних завдань, передбачених програмою практики);
- порушення дисципліни;
- списування та плагіат.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; дотримання принципів та положень Етичного кодексу психолога (<http://nsj.gov.ua/files/1448287570%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0.docx.pdf>);
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. Підсумковий контроль

Після завершення практики і отримання відгуку від керівників щоденник практики здається на кафедру. Захист звіту практики проводиться у вигляді співбесіди з керівником практики від кафедри.

Підсумкова оцінка формується наступним чином:

№	Вид контролю	Кількість балів за вид контролю
1	Заповнення щоденника практики	10 балів
2	Оцінка керівника практики від бази практики	20 балів
3	Представлення матеріалів роботи, згідно індивідуального плану (програма вивчення особистості досліджуваного, соціально-психологічне дослідження спілкування, розробка психологічних рекомендацій)	60 балів
4.	Оформлення і захист звіту з практики	10 балів
	Всього	100 балів

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного)

VII. Рекомендована література та методичні рекомендації щодо проходження практики

Методичні рекомендації щодо проходження практики

1. Аврамченко Н. В. Практична спрямованість студентів-психологів під час проходження практики : метод. рек. – К: НПУ ім. М. Драгоманова. – 2007. – 64 с.
2. Гошовська Д.Т. Пропедевтична практика (психолога-стажиста): методичні рекомендації для студентів факультету психології та соціології. - Луцьк, 2020. - 15с.
3. Гошовська Д.Т. Корекційно-реабілітаційна практика: методичні рекомендації для студентів факультету психології та соціології. – Луцьк, 2020.-21с.
4. Загальна психологія : методичні рекомендації до лабораторного практикуму. / уклад. О.В. Кихтюк, А.Б. Мудрик, О.А. Соловей, Т.В. Федотова – Луцьк : Вежа-Друк, 2015. – 156 с.
5. Методичні рекомендації до організації навчально-дослідницької діяльності студентів та написання наукових робіт/ Укладач О. Є. Іванашко. – Луцьк, РВВ «Вежа» ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. – 60 с.
6. Мудрик А. Б. Соціально-психологічна діагностика : метод. рек. до самот. та індивід. роботи студ. / уклад. А.Б. Мудрик; Східноєвропейський нац. ун-т імені Лесі Українки, Ф-т психології, каф. заг. та соц. психології. – Луцьк : СЄНУ ім. Лесі Українки, 2012. – 45 с.
7. Мудрик А. Б. Загальна психологія : навч-метод. матеріали до курсу / Алла Богданівна Мудрик. – Луцьк : Вежа–Друк, 2013. – 37 с.
8. Мудрик А.Б. Загальна психологія : навчальний посібник. – Луцьк : Вежа-Друк, 2015. – 190 с.
9. Соціально-психологічний тренінг: теорія та практика [Текст]: навч. посіб. / Кульчицька А. В., Мудрик А.Б., Соловей-Лагода О.А., Федотова Т.В. – Луцьк : Вежа-Друк, 2020. – 168 с.

Рекомендована література

1. Дьячков А. И. Аномальные дети и особенности их обучения и воспитания (Общие проблемы дефектологии) / Дьячков Александр Иванович. - М., 1969. - 16 с.
2. Діти з особливостями розвитку в звичайній школі [автор-укладач Л.В.Туріщева]. – Х.: Вид. група «Основа», 2011. – 111, [1] с. – (Серія «Психологічна служба школи»).
3. Діти з особливими потребами в школі: Психолого- педагогічний супровід / Романова О. та ін.. – К.: Шк. Світ, 2011. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).

5. Кабанов М. М. Психосоциальные факторы в реабилитации больных / М. М. Кабанов. - М., 1986. - 240 с.
5. Обухівська А. Г. Психологу про дітей з особливими потребами у загальноосвітній школі / Обухівська А., Ілляшенко Т., Жук Т. – К.: Редакція загальнопед. газет, 2012. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
6. Організаційно-методичні основи медико-соціальної реабілітації дітей з обмеженими можливостями здоров'я / Р. О. Моїсеєнко, В. Б. Педан, В. В. Бережний [та ін.] // Соціальна педіатрія. Випуск III. Збірник наукових праць. - К. : Інтермед, 2005. - С 24-29.
7. Селиверстов В. И. Комплексная медико-педагогическая работа с детьми-логопатами / В. И. Селиверстов, Ю. С. Марголис // Воспитание и обучение детей с расстройствами речи. - М.: Просвещение, 1968. - С. 8-30.
8. Филичева Т. Б. Логопедическая работа в специальном детском саду / Т. Б. Филичева, Н. А. Чевелева. - М.: Просвещение, 1987. -156 с.
9. Шеремет М. К. Актуальні проблеми спеціальної освіти / М. К. Шеремет// Науковий часопис. Зб. наукових праць. - К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007.-№ 7.- С. 79-81.
10. Романовська Д.Д. Психологічний супровід процесу інтеграції у суспільство дітей з особливими потребами / Д.Д. Романовська // Психологічний та соціально-педагогічний супровід навчання і виховання «особливої дитини» у школі: метод. посібник / за ред. Д.Д. Романовської, С.І. Собкової. – Чернівці: Технодрук, 2009. – С. 104-109.
11. Чеботарьова О.В. Методичні рекомендації з досвіду роботи щодо організації та проведення індивідуального навчання вдома з учнями, які мають вади у психічному чи фізичному розвитку. / Чеботарьова О.В. – К., 2000. – 32 с.